

Linjäriserad stabilitet

Vi studerade jämvikt i autonoma system av differentialekvationer i laboration 2. Då löste vi några enkla jämviktsekvationer för hand, men nu har vi numeriska metoder till vår hjälp. Betrakta som exempel följande autonoma system av differentialekvationer

$$\begin{cases} \mathbf{u}'(t) = \mathbf{f}(\mathbf{u}(t)), & a \leq t \leq b \\ \mathbf{u}(a) = \mathbf{u}_a \end{cases}$$

där

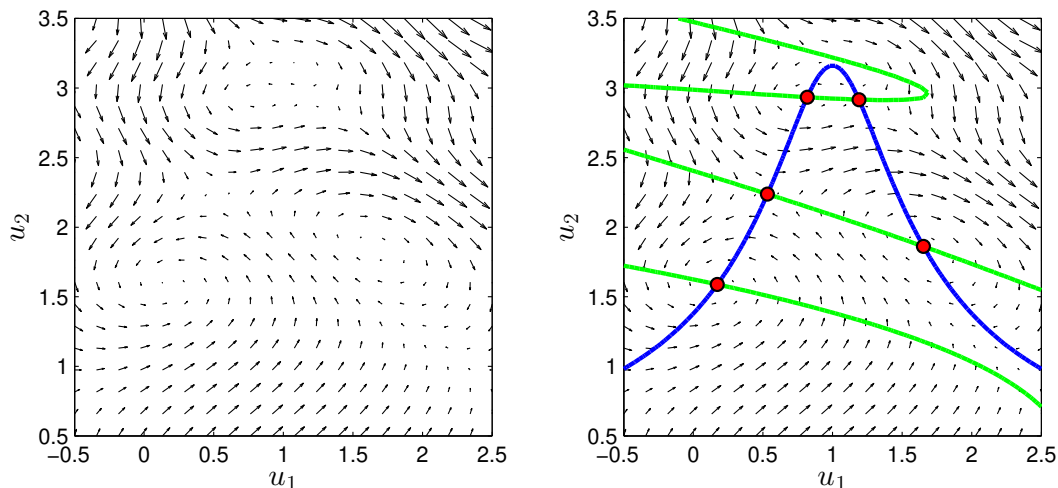
$$\mathbf{u}(t) = \begin{bmatrix} u_1(t) \\ u_2(t) \end{bmatrix}, \quad \mathbf{f}(\mathbf{u}) = \begin{bmatrix} f_1(\mathbf{u}) \\ f_2(\mathbf{u}) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \sin(0.5 + u_1 + u_2^2) + 0.2u_1u_2 \\ \cos((u_1 - 1)u_2) - 0.1u_2^2 \end{bmatrix}$$

Vi har Jacobimatrisen

$$D\mathbf{f}(\mathbf{u}) = \begin{bmatrix} \cos(0.5 + u_1 + u_2^2) + 0.2u_2 & 2u_2 \cos(0.5 + u_1 + u_2^2) + 0.2u_1 \\ -u_2 \sin((u_1 - 1)u_2) & -(u_1 - 1) \sin((u_1 - 1)u_2) - 0.2u_2 \end{bmatrix}$$

som vi skall använda för att linjärisera differentialekvationen.

Vi börjar med att rita riktningsfält och noll-nivåkurvor till f_1 (grön) och f_2 (blå). Med `fsolve` löser vi jämviktsekvationen $\mathbf{f}(\mathbf{u}) = \mathbf{0}$ och jämviktspunkterna $\mathbf{u}_e$ markerar vi med röda prickar.

Av vilken typ är jämviktspunkterna? Givetvis kan vi svara på frågan genom att lösa differentialekvationen upprepade gånger för lämpligt valda begynnelsevillkor eller studera bilden av fältet. Men vi skall se att vi även kan linjärisera differentialekvationen runt de olika jämviktspunkterna och se på egenvärdena till de linjära systemen för att få svaret.

Taylorutveckling runt $\mathbf{u}_e$ ger

$$\mathbf{f}(\mathbf{u}_e + \mathbf{w}) \approx \mathbf{f}(\mathbf{u}_e) + D\mathbf{f}(\mathbf{u}_e)\mathbf{w}$$

Låter vi $\mathbf{u}(t) = \mathbf{u}_e + \mathbf{w}(t)$ får vi en linjärisering runt en jämviktpunkt $\mathbf{u}_e$

$$\mathbf{w}'(t) \approx \mathbf{f}(\mathbf{u}_e) + \mathbf{Df}(\mathbf{u}_e)\mathbf{w}(t) = \mathbf{Df}(\mathbf{u}_e)\mathbf{w}(t)$$

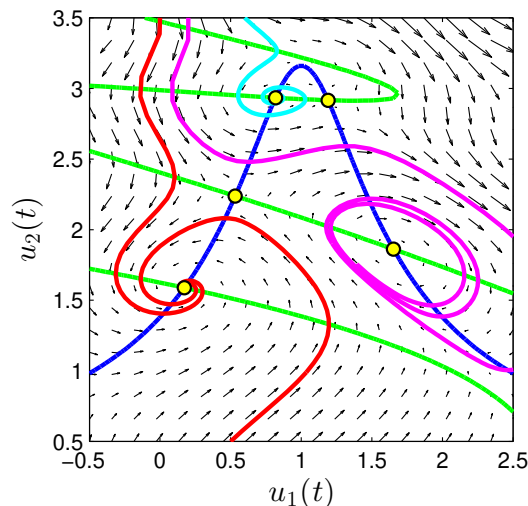
eftersom $\mathbf{f}(\mathbf{u}_e) = \mathbf{0}$. Vi betraktar det linjära systemet

$$\mathbf{w}'(t) = \mathbf{Df}(\mathbf{u}_e)\mathbf{w}(t)$$

I en jämviktpunkt $\mathbf{u}_e$ beräknar vi egenvärdena till $\mathbf{Df}(\mathbf{u}_e)$ för att avgöra typen av jämviktpunkt. Vi samlar i en tabell.

Jämviktpunkt $\mathbf{u}_e$	Egenvärden till $\mathbf{Df}(\mathbf{u}_e)$	Typ av jämviktpunkt
(0.1720, 1.5888)	$-0.8999 \pm 2.1856i$	Spiral sänka
(0.5326, 2.2383)	3.4325, -2.8658	Sadel
(0.8180, 2.9338)	$-0.4850 \pm 2.7213i$	Spiral sänka
(1.1902, 2.9158)	2.0708, -2.8908	Sadel
(1.6536, 1.8618)	$0.0875 \pm 2.1332i$	Spiral källa

Vi ritat in några lösningar i riktningsfältet.

I riktningsfälten ser vi jämviktpunkterna som gula prickar. Vi lät även noll-nivåkurvorna till f_1 (grön) och f_2 (blå) vara kvar, p.g.a. deras geometriska betydelse (vilken?). Vi har ritat några olika lösningskurvor, röda och cyan in mot spiral sänkorna, magenta mot den stabila *gränscykel*. De två sadelpunkterna samt spiral källan ser vi, men har inte ritat några lösningskurvor nära dem (gör det gärna själv).